

Kirje

19.9.2024

VN/26666/2024

VN/26666/2024-OKM-1

Jakelussa mainituille

OKM; Nimeämispyyntö ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen lainsäädännön uudistamisen valmisteluryhmään

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on linjattu päällekkäisen korkeakoulutuksen vähentämisestä ja ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen sujuvoittamisesta hyödyntämällä modulaarista koulutusrakennetta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistämässä lainsäädäntöhankkeen kaksisuistukintojen, eli ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen uudistamiseksi. Uudistuksen lähtökohtana ovat [sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen -hankkeessa tehdyt ehdotukset](#).

Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt asettaa työryhmän, joka toimii hallituksen esityksen ja sen nojalla annettavien asetusten valmisteluryhmänä. Erityisesti ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen laajuuden ja osaamistavoitteiden määrittely edellyttää tiivistä yhteistyötä korkeakoulujen ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Lisäksi työryhmän tehtävänä on kartoittaa uudistuksen vaikutuksia korkeakoulujen opiskelijavalintaan. Valmistelu yhteensovitetään terveydenhuollon ammattihenkilölain uudistuksen kanssa. Työryhmä kuulee keskeisiä sidosryhmiä. Työryhmä voi asettaa tarvittaessa alatyöryhmiä ja kutsua kuultavaksi asiantuntijoita.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvostoa esittämään työryhmään enintään 4 jäsentä. Lainsäädännön valmistelun kannalta on tärkeää koota ryhmän jäsenet ammattikorkeakouluista siten, että kunkin koulutuksen tarpeet sekä ammattikorkeakoulutusta koskevan lainsäädännön tuntemus tulevat katetuiksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää sosiaali- ja terveysministeriötä ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviraa nimeämään kukin työryhmään yhden jäsenen.

Jäsenehdotuksia pyydetään 4.10.2024 mennessä.

Työryhmä kuulee TEHYä, Suomen Kätilöliittoa, Suomen Ensihoitoalan Liittoa, Terveystieteiden tutkimuskeskusta sekä Suomen opiskelijakuntien liittoa (SAMOK) valmistelun keskeisissä vaiheissa.

Jäsenten nimeämisessä pyydetään ottamaan huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) säännökset toimielimen kokoonpanosta siten, että ryhmään nimettäisiin edustajiksi sekä miehiä että naisia.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Tausta

Ammattikorkeakouluissa suoritettavat ensihoitajakoulutus, (laajuus 240 op, kesto 4 vuotta), terveydenhoitajakoulutus (laajuus 240 op, kesto 4 vuotta), kättilökoulutus (laajuus 270 op, kesto 4,5 vuotta) ja sairaanhoitajan diakoninen hoitotyön koulutus (laajuus 240 op, kesto 4 vuotta) ovat niin kutsuttuja kaksoistutkintoja. Tutkintoon sisältyy yleissairaanhoidon koulutus (laajuus 180 op, kesto 3 vuotta) ja koulutuksesta myönnetään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto sekä sairaanhoitaja (AMK) tutkintonimike ja tämän lisäksi ensihoitaja (AMK), kättilö (AMK) tai terveydenhoitaja (AMK) tutkintonimike.

Kättilö (AMK) ja terveydenhoitaja (AMK) –tutkintonimikkeeseen saaneet saavat kättilön tai terveydenhoitajan ja sairaanhoitajan laillistuksen. Sairaanhoitaja, diakoninen hoitotyö -koulutusohjelmasta valmistunut (sairaanhoitaja-diakonissa) laillistetaan sairaanhoitajana ja lisäksi hänellä kelpoisuus toimia evankelis-luterilaisen kirkon diakonian virassa. Ensihoitaja (AMK) –tutkintonimikkeeseen saanut laillistetaan ainoastaan sairaanhoitajana.

Näistä niin kutsutuista kaksoistutkinnoista ei ole säädetty ammattikorkeakoululainsäädännössä, vaan ne perustuvat ammattikorkeakoulujen käytäntöihin. Lainsäädännön näkökulmasta opiskelijat otetaan suorittamaan tiettyä ammattikorkeakoulututkintoa tai tiettyjä ammattikorkeakoulututkintoja ja tutkinto tai tutkinnot myönnetään opiskelijalle, joka on suorittanut kyseistä tutkintoa koskevat ammattikorkeakoulun opetussuunnitelman mukaiset tutkintovaatimukset.

Euroopan parlamentin ja neuvoston ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa direktiivissä 2005/36/EY (jäljempänä ammattipätevyysdirektiivi) säädetään kättilön ja yleissairaanhoidosta vastaava sairaanhoitajan koulutuksen vähimmäisvaatimuksista koulutuksen sisältöä ja rakennetta koskien. Ammatit kuuluvat direktiivin koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvan tunnustamisen eli niin kutsutun automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin.

Suomi on ilmoittanut täytäntöönpannessaan direktiivin, että suomalainen kättilökoulutus vastaa koulutuksen vähimmäisvaatimuksia, jolloin tutkinto tunnustetaan automaattisesti artiklan 40 ja 41 nojalla.

Yksinkertaistettuna direktiivin mukaan kättilökoulutuksessa on kolme perusmallia, joko

1. täysipäiväinen kättilön koulutus, joka on kestänyt vähintään 3 vuotta (väh. 4600 h) tai
2. todistus sairaanhoitajakoulutuksen suorittamisesta, jonka jälkeen suoritetaan täysipäiväinen kättilön koulutusohjelma 2 vuotta (väh. 3600 h) tai
3. todistus sairaanhoitajakoulutuksen suorittamisesta, jonka jälkeen suoritetaan täysipäiväinen kättilön koulutusohjelma 18 kk (väh. 3000 h), minkä jälkeen 1 vuoden ammattiin liittyvien tehtävien harjoittaminen (+ toimivaltaisen viranomaisen siitä antama todistus).

Suomessa todistus myönnetään samaan aikaan sairaanhoitajakoulutuksen ja kättilökoulutuksen suorittamisesta. Kättilö (AMK) tutkintonimikkeeseen johtavan tutkinnon laajuus on 270 opintopistettä eli 4,5 vuotta. Yleissairaanhoidon osuus sairaanhoitajakoulutuksessa on vähintään 180 opintopistettä (3 vuotta). Tällöin laskennallisesti kättilö (AMK) -tutkintonimikkeeseen johtavassa koulutuksessa on 90 opintopistettä (1,5 vuotta) kättilökoulutusta. Suomessa laillistaminen ei edellytä ammattikokeusta (1 vuosi), vaan sitä vaaditaan vain tilanteessa, jossa pätevyyden omaava siirtyy toiseen jäsenvaltioon harjoittamaan ko. ammattia ja kun halutaan päästä automaattisen tunnustamisen piiriin. Ensihoitajien ja terveydenhoitajien koulutusrakenteille ei ole ammattipätevyysdirektiivin asettamia vaatimuksia.

Valmistelu pohjautuu sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittämishankkeessa (SOTEKO) tehtyihin ehdotuksiin. Ensihoitajien ja terveydenhoitajien koulutus toteutettaisiin jatkossa erikseen säänneltynä ensihoitaja- ja terveydenhoitajakoulutuksena, jonka laajuus on alustavasti 60 opintopistettä. Toisen asteen koulutuksen suorittaneet voivat hakeutua nykyiseen tapaan suorittamaan yhtä aikaa sairaanhoitajakoulutusta ja ensihoitaja- tai terveydenhoitajakoulutusta, jolloin koulutusten laajuus on yhteensä 240 opintopistettä.

Sairaanhoitajaksi laillistetut voivat hakeutua suorittamaan pelkkää ensihoitaja- tai terveydenhoitajakoulutusta, jonka laajuus olisi 60 opintopistettä. Tällöin koulutuksen pituus olisi yhteensä 210 op +

60 op. Jatkossa ensihoitajat laillistettaisiin myös ensihoitajina, jotta ensihoitajien kelpoisuus ja ammattiasema sekä suoritettavan koulutuksen asema olisi selkeää.

Kätilöiden koulutus toteutettaisiin jatkossa erikseen säänneltynä kätilökoulutuksena, johon pääsyn edellytyksenä on sairaanhoitajan muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja. Kätilökoulutuksen laajuus on 18 kuukautta ja 3000 tuntia. Automaattinen tunnustaminen edellyttäisi lisäksi 1 vuoden ammattiin liittyvien tehtävien harjoittamista, mutta tämä koskisi vain henkilöitä jotka olisivat liikkumassa EU/ETA-alueen sisällä.

SOTEKO-hankkeessa ehdotettiin, että jatkossa uusi tutkintonimike voitaisiin näissä rajatuissa tilanteissa myöntää myös erikseen säännellyn koulutuksen suorittamisen perusteella henkilölle, jolla on jo sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto.

Opintotukilaki mahdollistaa lähtökohtaisesti tuen saamisen kelpoisuutta tuottaviin lisäkoulutuksiin. Työryhmä tekee ehdotukset mahdollisista muista opintotukilakiin tarvittavista muutoksista.

Koulutusrakennetta koskevien säädösmuutosten lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee erikseen ehdotuksen ensihoitaja-, terveydenhoitaja- ja kätilökoulutus huomioimisesta korkeakoulujen perusrahoituksen rahoitusmallissa. Koulutus olisi jatkossakin maksutonta, mikä huomioidaan ammattikorkeakoululaissa.

Johtaja Jonna Korhonen

Opetusneuvos Sanna Hirsivaara

Jakelu Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
STM Sosiaali- ja terveysministeriö

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Emmi Venäläinen
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto, Sirkku Linna
OKM KTPO Strategisen ohjauksen vastuualue, Henna Närhi

VN/26666/2024-OKM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: